

Grundtvigs guldlysestage

Da Grundtvig den 29. maj 1861 havde 50-års jubilæum som præst, fik han overrakt en guldlysestage af Dronning Caroline Amalie som gave fra de nordiske kvinder.

Fr. Barfod skriver i Mindeblade om Grundtvigs Jubelfest, 1861:

"En times tid efter festgudstjenesten i Vartov Kirke modtog jubilaren i sit hjem Dronning Caroline Amalie i spidsen for en kreds af kvinder, som overrakte ham en syvarmet guldlysestage til hvilken, der efter indbydelse var indsamlet bidrag fra hele Norden.

Fotografi: Lars Thorkild Bjørn

Dronningen udtalte ved overrækkelsen:

"Måtte denne guldarmstage minde Dem om lyset, der nu skinner i den danske kirke. Det tændtes på ny for halvtredsindstyve år siden, da livet atter vakttes gennem Deres røst.

Måtte De endnu leve længe iblandt os og se dette lys gå altid klarere og klarere op for menigheden, se troslivet udvikle sig hos os til det kærligste samfundsliv!

Dette ønske vil vi alle, der her bringer Dem vore gaver som tegn på vor levende og dybe påskønnelse, trofaste kærlighed og varme hengivenhed".

Grundtvig takkede Dronningen og med hende alle de mange givere for gaven, hvorpå der blev sunget en til lejligheden skrevet sang af Christian M. Kragballe, "Hvad Moses så på bjergets tind".

Stagen er udført i tyve karats guld af guldsmed Carl Emanuel Green, efter tegning af billedhugger C. C. Peters. Tempelstagen er omtalt i 2. Mosebog, kapitel 37, vers 17 hvor Herren for Moses foreskriver templets indretning og udstyr. I kap. 39 foreskrives dens placering på sydsiden i Helligdommen. Blomsterne beskrives som mandelblomstlignende blomster med bægre og kroner.

Da Grundtvig dør i 1872 skal boet, herunder lysesdagen, gøres op:

"Skifteforretningen blev påbegyndt den 14. september og fortsat den 18. sept., hvor løsøre og effekter blev registreret og vurderet. Der blev i alt registreret 158 numre, hvoraf de første 148 numre omfattede indboet med alt fra trappetige og strygebræt til senge, dyner, borde og stole, service, duge, servietter og håndklæder. Endvidere registreredes nummer 149, der i denne sammenhæng senere vil påkalde sig særlig opmærksomhed, nemlig den syvarmede guldysestage, som Grundtvig modtog ved sit 50-års præstejubilæum."

Og senere fra samme afsnit:

"Under arvesagen henvendte Grundtvigs 3 børn af første ægteskab sig i brev af 27. oktober 1872 til Hof- og Stadsrettens skiftekommission angående den syvarmede guldysestage. I henvendelsen foreslår de, at guldysestagen skænkes til Roskilde Domkirke under forudsætning af, at denne vil modtage den, bevare den og tage den i anvendelse på kirkens hovedalter.

Guldysestagen havde som tidligere nævnt nr. 149 i skifterettens registrering, og vurderingssummen var ansat til 2.340 Rdl. Et betragteligt beløb sammenholdt med, at den samlede vurdering i alt udgjorde lige godt 5000 Rdl.

Henvendelsen til skiftekommissionen førte ikke noget resultat, og guldysestagen indgik derefter i fru Astas overtagelse af indboet, (med et tillæg på 25% svarede det til en overtagelse på 2925 Rdl.) ..."

I 1886 oprettede fru Asta Grundtvig et nyt testamente, og guldysestagen testamenteres da til Marmorkirken, i hvis eje stagen stadig er og opbevares under særlige sikkerhedsforanstaltninger.

" Fru Asta oprettede den 19. marts 1886 et testamente, som afløste et i april 1873 oprettet testamente, og som sammen med 2 kodiciller dateret den 3. juli 1888 og 11. december 1888 og den kongelig konfirmation af 29. april 1890 dannede grundlaget for skiftet.

I testamentet var som executor indsat overretssagfører Svend Høgsbro, der siden sine drengeår var kommet i det grundtvigske hjem og var en nær ven af Frederik Lange Grundtvig.

Umiddelbart forud for oprettelsen af testamentet udstedte fru Asta et gavebrev stilet til Frederikskirken (Marmorkirken), som under bankdirektør C. F. Tietgen var under opførelse. Heri skænker hun Frederikskirken den syvarmede guldyse-stage, som Grundtvig modtog ved sit 50-års

præstebibliotek, dog således, at den skulle forblive til brug i Vartov Kirke, så længe Joakim Brandt var dens præst."

Artiklen er skrevet af Knud Søndergaard

Tidl. kontorchef på Palsgaard Gods ved Juelsminde . Forsker con amore i fru Asta Grundtvig (1826-90) og har udarbejdet en database over Asta og alle hendes relationer. Database kan benyttes på Grundtvig-Biblioteket.

Kilder:

Landsarkiver for Sjælland m.v. Boopgørelser 1872 og 1890.

Steen Johansen: Grundtvig Studier,. Familiestriden 1872-73 om Gr.'s efterladte papirer.

Mere på www.grundtvig.dk om Syvstjernen: <http://www.grundtvig.dk/hvem-er-grundtvig/temaer-i-grundtvigs-forfatterskab/kristenhedens-syvstjerne.html>